

महाराष्ट्र शासन,
सामान्य प्रशासन विभाग,
शासन निर्णय, क्रमांक:-इसकसम-१०८०/१७,
संभालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक:- १७ एप्रिल, १९८०.

पहा:-१] शासन परिपत्रक, क्रमांक:-इसकसम-१०७६/१७, दिनांक १५ जुलै, १९७६.
२] शासन परिपत्रक, क्रमांक:-इसकसम-१०७६/१७, दिनांक २ ऑगस्ट, १९७६.

शासन निर्णय

शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक:-इसकसम-१०७६/१७, दिनांकित २ ऑगस्ट, १९७६ अन्वये शासकीय कर्मचा-यांच्या विभागीय परीक्षांकरिता विहित केलेली पुस्तके शक्य तितक्या वेगळ्या वेळात बांधांतरीत करून घेऊन व त्यानंतर त्यांचे मुद्रण करून परीक्षार्थींना उपलब्ध करून देण्यात आले होते. परंतु त्यानंतर आता ३ वर्षे उलटून गेली तरी व-याच्या पुस्तकांचे मराठी भाषांतर व मुद्रण अजूनही झालेले नाही असे शासनाच्या निदर्शनात आले आहे. इतकेच नव्हे तर मंत्रालयीन विभागातील कर्मचा-यांच्या मराठी भाषा नागणारी पॅन्स्युल ऑफ ऑफिस प्रोजेक्टर, रेफ्रेटरिस्ट इन्स्ट्रक्शन, वातावरणी पुस्तके वगैरे सर्व शासकीय परीक्षांसाठी नागणारी हॅण्डबुक ऑफ ट्रेनिंग फॉर विनिस्तेरीयल स्टॉफ, वगैरे विविध शासकीय रुग्ण शास १ व २, वगैरे कायद्यान्विता रुग्ण शासकीय पुस्तकांची अजून आरक्षण तुधारणा व्हायच्याची आहे, असेही आढळून आले आहे. ही पुस्तके मराठीत उपलब्ध नसल्यामुळे आतापर्यंत ह्या परीक्षा इंग्रजीतूनच घेण्यात येतात. त्यामुळे महाराष्ट्र राज्याचा अधिनियमांच्या कलम ४ अन्वये राज्य शासकीय कर्मचा-यांच्या विभागीय परीक्षा मराठीतून घेणे शक्य होत नाही. परीक्षार्थींना मराठी पुस्तके उपलब्ध करून देणे व त्यांच्या विभागीय परीक्षा मराठीतून घेणे ही शासनाची जबाबदारी आहे. त्यामुळे यापुढे आता सर्व विभागीय परीक्षा मराठीतूनच घेतल्या जाव्यात असा निर्णय शासनाने घेता अतून त्यासाठी सर्व मंत्रालयीन विभागांनी त्यांच्या विभागातील संबंधित असलेली व विभागीय परीक्षांना विहित केलेली सर्व पुस्तके दिनांक १ मे, १९८० पासून दोन वर्षांच्या आत म्हणजे ३० एप्रिल, १९८२ पर्यंत मराठीत भाषांतरीत करून वेळोवेळी मुद्रण करून त्यांना पूर्ण करावी असे आदेश देण्यात येत आहेत. याही पुस्तके शासकीय कर्मचा-यांच्या सर्व विभागीय परीक्षांना विहित केलेली आहेत, असा पुस्तकांची मादेश व संबंधित विभाग याबाबतची माहिती परिनिष्ठ रक मध्ये दिली आहे. संबंधित विभागांनी या पुस्तकांचे मराठी भाषांतर व मुद्रण करण्याची कार्ये या पुस्तकांवर नसलेल्या व याबाबतचा त्रैमासिक अहवाल या विभागाच्या मासिक-रक मध्ये नमूद करावा.

२. वरीलप्रमाणे पुस्तकाचे मराठीकरण करण्याबाबतची कार्यवाही करीत असतानाच, भाषातीय कार्यवाहीच्या सर्व विभागीय परीक्षा [मंत्रालय विभाग व त्याप्रमाणे विभागाच्या न जाणिलेले प्रमुख यांच्याकडून घेतल्या जाणा-या] यापुढे मराठीतूनच घेतल्या जाऊन, या दृष्टीने सर्व मंत्रालयीन विभागांनी यातीलप्रमाणे कार्यवाही संपादन करावी :-

१) विभागीय परीक्षांच्या सर्व प्रश्नपत्रिका मराठीतच जादाच्यात,

२) ज्यांची मातृभाषा मराठी नाही अशा उमेदवारांसाठी मराठी प्रश्नपत्रिकांचे इंग्रजी भाषांतर तोबत द्यावे. परंतु ही बाब अपवादोत्सुक समजण्यात यावी. अशा प्रकारे इंग्रजीतून उत्तरे लिहिण्याची सवलत देतांना उमेदवारांनी निवभाप्रमाणे मराठी भाषेच्या परीक्षा दिल्या आहेत किंवा नाही व त्यांना मराठीतून आपले विचार सहजरित्या मांडणे कठीण जाईल किंवा कसे याचा विचार करावा व अगच इंग्रजीतून उत्तरे लिहिण्याची परवानगी घावी.

३) मराठीतून निरा पुस्तके तयार होईपर्यंत, परीक्षार्थींनी उत्तरे लिहिताना जिथे जोणताही नियम उभूत करणे आवश्यक आहे, तिथे तो नियम इंग्रजीतून लिहिण्यात हरकत नसावी. तसेच जिथे मराठी प्रतीशब्द लक्षात येत नसतील, तेथे इंग्रजी शब्द वापरण्याची सुवा उमेदवारांना देण्यात यावी. मात्र याचीचे उत्तर मराठीतूनच दिले पाहिजे.

४) जर इंग्रजीच्या ज्ञानावदलची प्रश्नपत्रिका सदस्तीची म्हणून ठेवली गेली असेल, तर ती तात्काळ बंद करण्यात यावी व त्या ठेवली मराठीच्या ज्ञानावदलची प्रश्नपत्रिका ठेवण्यात यावी. जरूर पडल्यात संबंधित नियम दुरुस्त करण्यात यावेत.

३. वरीलप्रमाणे संपूर्ण विभागीय परीक्षा मराठीतून घेण्यासाठी कार्यवाही तत्काळ करावी. याबाबतच्या तसेच परिच्छेद २ मध्ये म्हटल्याप्रमाणे पुस्तकाचे मराठीकरण करण्याच्या कार्यवाहीबाबत आपल्या विभागाचा क्रेतातिक अहवाल निवेदितपणे या विभागाकडे पाठवावा. याप्रमाणे ३१ जुलै, १९८० पर्यंत झालेल्या कार्यवाहीचा अहवाल ऑगस्ट-१९८० च्या १० तारखेपर्यंत पाठवावा.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

सही/-

[स. अ. कोळेकर]

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

शासनाचे सर्व सचिव/यांचा संचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

सर्व मंत्रालयीन विभाग, शासनाच्या प्रशासन विभाग, कार्यालय-२९, २८,

निरनिराळ्या मंत्रालयीन विभागांच्या प्रशासकीय निंत्रणाखाली असलेल्या सर्व विभागाध्या व विभाग प्रमुख यांची कार्यालये [संबंधित मंत्रालयीन विभागांमार्फत].

.....

